

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 20/25

Λουξεμβούργο, 25 Φεβρουαρίου 2025

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-146/23 | Sąd Rejonowy w Białymstoku και C-374/23 | [Adoreikè] ¹

Ανεξαρτησία των δικαστών: το Δικαστήριο διευκρινίζει τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τον καθορισμό των αποδοχών των εθνικών δικαστών

Οι λεπτομερείς κανόνες για τον καθορισμό των αποδοχών αυτών πρέπει να κατοχυρώνονται στον νόμο και να είναι αντικειμενικοί, προβλέψιμοι, σταθεροί και διαφανείς

Ένα πολωνικό και ένα λιθουανικό δικαστήριο υπέβαλαν στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με τον καθορισμό των αποδοχών των δικαστών. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι αποδοχές αυτές, οι οποίες αποτελούν μια από τις εγγυήσεις της ανεξαρτησίας των δικαστών, πρέπει να αντιστοιχούν στη σπουδαιότητα των καθηκόντων τους. Ο καθορισμός των εν λόγω αποδοχών πρέπει να έχει νομικό έρεισμα και να πληροί τα κριτήρια αντικειμενικότητας, προβλεψιμότητας, σταθερότητας και διαφάνειας. Το επίπεδο των αποδοχών των δικαστών πρέπει να είναι αρκούντως υψηλό, λαμβανομένων υπόψη των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που επικρατούν στο οικείο κράτος μέλος, ιδίως όσον αφορά τον μέσο μισθό. Κάθε παρέκκλιση από τον τρόπο καθορισμού των αποδοχών αυτών πρέπει να δικαιολογείται από σκοπό γενικού συμφέροντος. Οι εν λόγω παρεκκλίσεις, οι οποίες δεν πρέπει να αφορούν ειδικά τους δικαστές, πρέπει να είναι αναγκαίες, σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας και προσωρινές. Δεν μπορούν να θίγουν την καταλληλότητα των αποδοχών των δικαστών σε σχέση με τα καθήκοντά τους.

Ένα πολωνικό και ένα λιθουανικό δικαστήριο ζητούν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν οι εθνικές διατάξεις για τον καθορισμό των αποδοχών των δικαστών είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης ².

Στην Πολωνία, προβλέπεται με νόμο ότι ο βασικός μισθός των δικαστών καθορίζεται αντικειμενικά, βάσει του μέσου μισθού που δημοσιοποιείται από την Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία. Ωστόσο, τρεις διαδοχικοί νόμοι τροποποίησαν αυτή τη μέθοδο υπολογισμού, προκαλώντας «πάγωμα» της αναπροσαρμογής των αποδοχών των δικαστών για τα έτη 2021, 2022 και 2023. Προς δικαιολόγηση του εν λόγω μέτρου παρέκκλισης έγινε επίκληση δημοσιονομικών περιορισμών συνδεδεμένων με την πανδημία Covid-19 και την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Ένας δικαστής, προσβάλλοντας την τροποποίηση αυτή, αξιώνει ποσό το οποίο αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του μισθού που έλαβε και εκείνου που θα του οφειλόταν αν δεν είχε «παγώσει» η αναπροσαρμογή.

Στη Λιθουανία, δύο δικαστές άσκησαν αγωγή αποζημίωσης κατά του εν λόγω κράτους μέλους. Υποστηρίζουν ότι το ύψος των αποδοχών τους εξαρτάται άμεσα από την πολιτική βούληση της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας. Επιπλέον, βάλλουν κατά της έλλειψης νομικού μηχανισμού βάσει του οποίου να είναι δυνατόν να καθοριστούν αξιοπρεπείς αποδοχές, προσαρμοσμένες στις αρμοδιότητες των δικαστών και συγκρίσιμες με τους μισθούς των ασκούντων άλλα νομικά επαγγέλματα.

Με την απόφασή του το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι **η καταβολή στους δικαστές αποδοχών των οποίων το**

επίπεδο αντιστοιχεί στη σπουδαιότητα των καθηκόντων τους αποτελεί εγγύηση σύμφυτη με την ανεξαρτησία τους. Ως εκ τούτου, κατά τη θέσπιση των λεπτομερών κανόνων για τον καθορισμό των αποδοχών αυτών, τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης ³.

Ειδικότερα, **οι λεπτομερείς αυτοί κανόνες πρέπει να έχουν νομικό έρεισμα.** Πρέπει να είναι αντικειμενικοί, προβλέψιμοι, σταθεροί και διαφανείς, ούτως ώστε να αποκλείεται κάθε αυθαίρετη παρέμβαση της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας. Οι ίδιες απαιτήσεις ισχύουν και για μέτρα παρέκκλισης που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των αποδοχών των δικαστών ή το «πάγωμα» της αναπροσαρμογής τους.

Το επίπεδο των αποδοχών των δικαστών πρέπει να είναι αρκούντως υψηλό, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και δημοσιονομικών συνθηκών του οικείου κράτους μέλους, ιδίως όσον αφορά τον μέσο μισθό. Οι αποδοχές αυτές πρέπει να τελούν σε αναλογία με τη σπουδαιότητα των ανατιθέμενων καθηκόντων προκειμένου οι δικαστές να προστατεύονται από κάθε πίεση που θα μπορούσε να επηρεάσει τις αποφάσεις τους και να προφυλάσσονται από τον κίνδυνο διαφθοράς. Ωστόσο, **η ανεξαρτησία των δικαστών δεν εμποδίζει τον καθορισμό των αποδοχών τους σε επίπεδο χαμηλότερο από τις μέσες αποδοχές των λοιπών επαγγελματιών του νομικού κλάδου.**

Οι παρεκκλίσεις από τους κανόνες σχετικά με τον καθορισμό των αποδοχών των δικαστών πρέπει να **δικαιολογούνται από σκοπό γενικού συμφέροντος**, όπως είναι η εξάλειψη υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος. Κατ' αρχήν, οι εν λόγω παρεκκλίσεις δεν πρέπει να αφορούν ειδικά τους δικαστές. Πρέπει επίσης να είναι αναγκαίες και αυστηρά αναλογικές προς την υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού. **Παρά την εφαρμογή αυτών των εξαιρετικών και προσωρινών, ως εκ της φύσεώς τους, μέτρων,** οι αποδοχές των δικαστών πρέπει να εξακολουθούν να τελούν σε αναλογία με τη σπουδαιότητα των καθηκόντων των τελευταίων.

Τέλος, ο τρόπος καθορισμού των αποδοχών των δικαστών, όπως και τα μέτρα που παρεκκλίνουν από αυτόν, πρέπει να μπορούν να υποβληθούν σε **αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο** ενώπιον εθνικού δικαστηρίου.

Εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να εξακριβώσουν αν οι ανωτέρω απαιτήσεις τηρήθηκαν εν προκειμένω, πράγμα το οποίο, κατά το Δικαστήριο, φαίνεται εκ πρώτης όψεως να συμβαίνει.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

² Το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.

³ Το άρθρο 19 ΣΕΕ, το οποίο συγκεκριμενοποιεί την αξία του κράτους δικαίου που μνημονεύεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, αναθέτει στα εθνικά δικαστήρια

και στο Δικαστήριο τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης στο σύνολο των κρατών μελών και της ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης. Προς τούτο, η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας των οργάνων αυτών έχει πρωταρχική σημασία.